

ROZWOJ

GODZINA
6 rano.

ŁÓDZ.

Środa, dnia 18 listopada 1914 r.

Rok XVII.

Redakcja w Łodzi, ul. Spacerowa № 41. — Telefonu № 593.

O noclegi.

Nadchodzi zima. Północne podmuchy wiatru coraz to ostrzej, coraz natarczywiej dają się odczuwać biedakom, w mieszkaniach których głodno i chłodno.

Co dopiero mówić o tych, którzy nie mają dachu nad głową, o tych, którzy po całodziennym bieganiu za kawałkiem chleba—nie wiedzą, gdzie na noc złożyć strudzone kości. I dzisiaj, wracając wieczorem do domu, można już spotkać w bramach domów, w głębokich framugach okiennych drżące od zimna, odziane w łachmany postacie ludzkie, usiłujące choć na chwilę we śnie zapomnieć o gorzkiej doli, która ich gniecie.

O głodnych już miasto pomyślało, trzeba dziś zwrócić uwagę i na tych bezdomnych, gdyż noce coraz chłodniejsze i nędza coraz większa.

Kwestya ta nie wymaga wielkich ofiar pieniężnych, ani środków materyalnych, gdyż mamy szeregi lokalów fabrycznych, wiele składów pustych, wreszcie dużo niewynajętych lokali prywatnych, które stoją pustką bezczynnie, a mogą wielkie usługi oddać mieszkańcom naszego miasta. Trzeba tylko dobrej woli, rąk ochotnych do pracy i nasz Komitet obywatelski nie odmówi przecież opału i trochę słomy dla tych nieszczęśliwych, którzy dzisiaj stanowią najobfitszy materyał... dla szpitali.

Sądzimy, iż społeczeństwo polskie powinno poprzeć tę akcyę, bo z nadejściem lepszego jutra będą nam potrzebne zdrowe ręce rzemieślników, które umięją się przyczynić do podniesienia dobrobytu naszego miasta i społeczeństwa.

TELEGRAMY.

Wojna Francyi i Anglii z Niemcami.

Londyn, 14 listopada (wł.) Niemcy dniem i nocą przy reflektorach pracują nad ufortyfikowaniem Dixmuiden. Ataki, przedsiębrane przez armie sprzymierzone, doznały częściowego powodzenia, aczkolwiek ze stratami dla sprzymierzeńców.

Do Dixmuiden Niemcy przywieźli ciężką artylerję.

Obwarowania.

Londyn, 14 listopada (P.) Niemcy pośpiesznie fortyfikują granicę od Sluissle do Westka-

pelle. Mosty przez kanał Leopolda, a także koło Waterfleety zniszone. Wzniesiono silne fortyfikacje między Brügge i Zeelbrügge.

Wojna rosyjsko-turecka.

Pełów.

Tyflis, 14-go listopada (wł.) Przeszedł tutaj drugi transport jeńców, złożony ze 190 żołnierzy tureckich, generała niemieckiego v. Bassa, 13 oficerów niemieckich i 34 oficerów tureckich.

Bombardowanie.

Tyflis, 14 listopada (wł.) Turcy bombardowali ponownie Poti. W porcie zatonał parowiec „Maria“, należący do „Ruskiego Tow. Żegluga“. Składy i magazyny nieco uszkodzone. Pociski upadły na ulicę, zabijając i raniąc kilkanaście osób. W mieście poptoch.

Rak.

Piotrogród, 14-go listopada (wł.) Minister oświaty L. Kasso ciężko zaniemógł na raka w kiszkiach.

Papierowe niebezpieczeństwo.

Bazylija, 17 listopada (wł.) Władze wojenne austriackie rozkazały wszystkim korespondentom wojennym opuścić Galicyę i zaproponowały udać się na front południowy nad modre fale Adryatyku.

Czy ubezpieczone?

Ateny, 14 listopada (wł.) W Rodosto spalono magazyny, należące do poddanych rosyjskich, angielskich i francuskich.

Bułgarski „Czerwony Krzyż“.

Akkerman, 14 listopada (P.) Przez st. „Trojanow Wał“ przejechał w drodze z Sołii oddział sofijskiego Czerwonego Krzyża, kierujący się przez Odesę na teatr działań wojennych.

Zamknięcie towarzystw strzeleckich.

Ryga, 17 listopada (P.) Z rozporządzenia wyższych władz wojskowych zamknięte zostały ryskie i hagelberskie towarzystwa strzeleckie.

Ciekawe postanowienie.

Rzym, 14 listop. P. Rada ministrów niespodziewanie uchwaliła kredyt wojenny w kwocie 400 milionów.

Wręczenie sztandarów.

Włodzimierz-Wołyński, 14 listopada (P.) Przy udziale władz i duchowieństwa arcybiskup wołyński wręczył oddziałom pospolitego ruszenia stare sztandary 1885 roku, które do tej chwili przechowywane były w tutejszym soborze.

Wielki spiszek w Egipcie.

Dziś możemy się podzielić z czytelnikami szczegółami odkrycia olbrzymiego spisku w Egipcie, o czym już doniosły w krótkości wiadomości telegraficzne.

Spisek cały odkryto zupełnie przypadkowo. W wileń wypowiedzenia wojny rosyjsko-tureckiej do fortu Aleksandrii zawinął luksusowy yacht „Saidia“, należący do egipskiego wielkorządcy.

W urzędniku komory celnej wzbudziło podejrzenie wielka ilość bagaży, należąca do jednego z pasażerów pięknego statku.

Zwykle nie zwracano uwagi na ten yacht, ani nie poddawano rewizji celnej ze względu na osobę właściciela.

W tych jednakże niespokojnych czasach urzędnik celny zaczął przeglądać podejrzone kufry, w których znaleziono wielkie ilości dynamitu. Kufry te należały do porucznika egipskiej policji, Mors'a, z narodowości Niemca, od lat kilku osiadłego nad błękitnymi falami Nilu. Przy rewizji w podwójnym denku turbanu znaleziono cyfrowane dokumenty; Mors'ego natychmiast stawiono przed sądem wojennym i skazano na dożywotnie więzienie.

Przy śledztwie dowiedziano się o wszystkich niciach spisku i osobach do niego należących.

Na czele spisku stał sam kedyw Egiptu, oraz jego brat Mahmed, wraz z wieloma notablami kraju.

Celem spisku było wysadzanie mostów, psucie dróg, kolei, stacyj i wogóle uszkodzenie w możliwy sposób interesom Anglii.

Są poszlaki, że końce nici, które kierowały spiskiem, mają swe źródło w Niemczech.

Wszystkie plany były doskonale opracowane przez fachowców. Np. plan zepsucia kanału Suezkiego wprost zadziwia precyzją obmyślenia szczegółów. Także piekielny plan zniszczenia wielkiej grobli w Assuanie jest wprost okrutny, gdyż, jak obliczają, falą skutkiem tego powstała, przeszłaby przez cały Egipt, niweczając wsie i miasta nad Nilem, położone i pozbawiając mienia i życia tysiące mieszkańców.

W perspektywie mamy olbrzymi proces. Aresztowano setki spiskowców. Wielu z nich wysłano do Anglii. Szczegóły spisku wzrastają z dnia na dzień.

Do spisku należeli też i młodoturcy.

Widzimy, że zawierucha europejska obejmuje coraz szersze horyzonty i nie widać kresu tej fali, wywołanej nieopatrnością mocarstw Europy.

Z Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.

Wczoraj, o godzinie 4, odbyło się nadzwyczajne zebranie ogólne Towarzystwa kredytowego m. Łodzi.

W obecności 69 członków, na przewodniczącego wybrano p. Maurycego Sprzączkowskiego, który zaprosił na asesora pp.: M. Łubę i Lipszyca, a na sekretarza dyrektora L. Gajewicza.

Przedstawiono zebrany do zatwierdzenia wniosek władz Towarzystwa, żądający upoważnienia władz do zaciągnięcia pożyczki w banku państwa.

Z chwilą wybuchu wojny Towarzystwo miało zaległości z rat od pożyczek rb. 1,124,128 kop. 64; najbliższe zaś zobowiązania Towarzystwa, t. j. suma nieopłaconych kuponów i listów, wyrażały się w sumie rb. 1,868,171, na to Towarzystwo posiadało gotowych funduszy w bankach na rb. 813,081 kop. 2, lecz wydostać ich nie można było, gdyż banki nie były w możności płać.

Przeto Towarzystwo postanowiło zaciągnąć pożyczkę w warsz. kantorze banku państwa na zastaw własnych papierów procentowych na sumę rb. 1,502,793 nominalnie, na które w zarządzie przyznany został kredyt w sumie rubli 1,069,000.

Kredyt ten jednakże podległ zatwierdzeniu p. ministra finansów, zarządzający bankiem państwa w Warszawie zgodził się na udzielenie pomienionego kredytu, z warunkiem przedstawienia dodatkowo uchwały ogólnego zebrania członków Towarzystwa, wyrażających zgodę na uzyskanie tegoż kredytu, co przez zebranych zostało uchwalone.

Następnie p. Gajewicz zdał relację połączonych władz Towarzystwa w przedmiocie wyjednanania u p. ministra skarbu pewnych ulg dla stowarzyszonych w opłacie rat obowiązkowych od pożyczek Towarzystwa i sposobu realizacji kuponów i listów zastawnych wobec przeżywanym obecnie krytycznym czasom.

Wniosek władz Tow. opiewa 1) aby Towarzystwu kredytowemu w Łodzi dozwolonym było nie przedsiębrać kroków egzekucyjnych za zaległe raty majowe 1914 roku, aż do nastania bardziej sprzyjających okoliczności; 2) aby pozostała raty majowej 1914 roku wynosząca rb. 987,500; rata listopadowa w sumie rb. 1,765,100 rozłożone zostały na 6 półroczy, z ograniczeniem ogólnej sumy rozłożonych rat do rubli 2,500,000; 3) aby instytucje banku państwa aż do zawarcia pokoju zrealizowały na rachunkach Tow. kredytowego m. Łodzi kupony ubiegłe i listy zastawne wylosowane, co również po dyskusji zostało przyjęte, z żądaniem, aby władze Towarzystwa podjęły starania o rozłożenie raty majowej i listopadowej na 10 półroczy.

W końcu zebranie ogólne uchwaliło płać po rb. 500 miesięcznie na rzecz komitetu sanitarnego.

(a)

4,900 granatów na godzinę.

(P. A. T.)

W ostatnich dniach Niemcy znów zaczęli mocno bombardować Soisson. Miasto jest doszczętnie zniszczone i przedstawia kupę gruzów.

Arras również jest stale bombardowany. Większa część domów w gruzach.

Podczas bombardowania tego miasta Niemcy wyrzucali na minutę 82 granaty, czyli 4,900 granatów na godzinę.

Wojna a przepowiednie.

W gazecie „Le Figaro” p. Peladan podaje treść ciekawej starej broszury pod tytułem „Antychryst”, w której znajdują się wielce interesujące przepowiednie, dotyczące obecnej wojny, które w części już się spełniły.

Broszura ta napisana została w języku łacińskim w połowie XVI wieku przez zakonnika Jana. Poniżej przytaczamy wyjątki z tej broszury.

Autor broszury twierdzi, że „antychryst” będzie jednym z najpotężniejszych władców, poczem w następujący sposób opisuje „antychrysta”:

„Posiadać on będzie tylko jedną rękę. Armie jego, idące do boju pod hasłem „Bóg z nami!” będą dla ludzi odzwierciedleniem piekła. Długo działać on będzie podstępem i zdradą, a szpiegami jego przepelniona będzie cała ziemia”.

Czyż owe cechy charakterystyczne nie przypominają dokładnie Wilhelma II z jego uschniętą ręką i jego legionami bandytów, osłaniających swoje nieczyste czyny dewizą „Bóg z nami”?

W dalszym ciągu autor powiada, że nie spodziewana wojna zrzuci z oblicza antychrysta maskę apostoła pokoju. W olbrzymiej tej wojnie brać udział będą chrześcijanie i muzułmanie. Antychrysta poznać będzie można po tem, że będzie on mordował duchownych, niewiasty i dzieci. „Przejdzie on przez Europę jak trąba powietrzna z pochodnią śmierci i zniszczenia w rękach, a imieniem Chrystusa na ustach. W herbie jego znajdować się będzie orzeł, podobnie jak i w herbie jego sojusznika, drugiego złego monarchy, który umrze, skutkiem przekleństwa, rzuconego na niego w chwili kiedy rozpoczyna się złe czyny antychrysta”!

W dalszym ciągu autor mówi, że pokonania antychrysta dokonają wspólne wysiłki „koguta, lamparta i białego orła”.

Wojna, według przepowiedni, będzie straszna. „Czarny orzeł” rzuci się na koguta, który stawi zacięty opór, straci jednak wiele piór.

Oto dosłowny tekst przepowiedni:

„Czarny orzeł przyjdzie z kraju Lutra, zaskoczy koguta ze strony nieoczekiwanej i zajmie kraj jego do połowy. Biały orzeł nadleci z północy, zaskoczy czarnego orła i jego sojusznika, poczem przejdzie ich kraje od końca do końca”.

W końcu swojej broszury zakonnik Jan objaśnia: „Bitwy tej wojny odznaczać się będą niesłychaną zaciętością i rozlewem krwi. Antychryst wiele razy prosić będzie o pokój, jednak odrzuca jego propozycje, postanowią bowiem rozprawić się z antychrystem ostatecznie.

W przepowiedni wskazane jest również miejsce, w którym odbędzie się rozstrzygająca bitwa. „Narody stoczą nadludzką bitwę w tem miejscu, gdzie antychryst kuł swoją broń”.

Jak wiadomo główna broń niemiecka armaty są wybrane u Kruppa w Essen, w Westfalii. Bardzo możliwe jest, że ostatni akt dzisiejszej tragedii rozegra się właśnie na polach Westfalii.

Ostatnie słowa broszury są następujące: „Antychryst straci koronę i umrze w samotności i szaleństwie. Cesarstwo jego rozpadnie się na 22 państwa, z których żadne nie będzie posiadało silnej dynastji, ani armji, ani floty. W całym zaś świecie zapanuje trwały pokój.

KRONIKA.

(d) Skasowanie przepustek do Warszawy. Z dniem dzisiejszym skasowane zostały przepustki na wyjazd do Warszawy. Ani komendant miasta, ani też C. K. M. O. przepustek tych już nie wydają i osoby, udające się w stronę Warszawy, mogą wyjeżdżać bez przepustek.

(d) Wstrzymanie wydawania glejtów. Z rozporządzenia gubernatora piotrkowskiego C. K. M. O. wstrzymał wydawanie glejtów na wywóz towarów manufakturowych z Łodzi.

(x) W niewoli. W niewoli u Niemców są następujący lekarze polscy: Dr. Cegłowski, dr. Uściński, dr. Montraszek, dr. Olszewski, Messing, Pręczkowski.

Wszyscy ci lekarze internowani są w Kłodzku (Neisse) na Szląsku.

Dr. Gromski znajduje się w Landsdorfie.

(d) Korespondent wojenny gazet „Nowoje Wremia” i „Wieczernieje Wremia”, p. A. Ksiunin, wyjechał do Warszawy samochodem specjalnie skonstruowanym, na teren działań wojennych.

(d) Pozwolenia na wywóz wozów. Pozwolenia na wywóz z miasta wozów wydaje C. K. M. O., dokąd winny się zwracać osoby zainteresowane.

(d) Punkt opatrunkowy na stacji kolei fabr.-łódzkiej. Na st. kolei fabr.-łódzkiej urządzony został punkt opatrunkowy Czerwonego Krzyża.

(e) Wypłata pensji urzędnikom. Wczoraj w magistracie łódzkim wypłacono urzędnikom i służbie niższej, oraz służbie leśnej pensję za miesiąc Listopad.

(d) Powrót Oddziałów Czerwonego Krzyża. Wczoraj do miasta naszego przybyło 11 lotnych oddziałów Czerwonego Krzyża. Pomiedzy nimi znajdują się oddziały Wielkiej Księżny Wiktorji Teodorówny, A. I. Guczkowa i inne.

(d) Policja częstochowska w Łodzi. W mieście naszym znajduje się do rozporządzenia gubernatora cały skład policji częstochowskiej z p. o. policmajstra, p. Uthoffem na czele.

(d) Roboty drogowe. Z rozporządzenia gubernatora piotrkowskiego inżynjera miejska i powiatowa zajęta jest naprawą dróg szosowych w powiecie.

(d) Liczba więźniów. W więzieniu łódzkim przy ul. Milsza nr. 29 znajduje się 314 osób płci obojga.

—?—

„Dzień flag”.

(Dokończenie).

Dzielnica VII-ma—panie Łuba Jadwiga, Nowy Rynek 5, Pastorowa Krempin, Zawadzka 8, Majlertowa Halina, Zawadzka 1, Miks Ida, Podleśna 13; panowie: Łuba Stefan, Nowy Rynek 5, Jeziński Edward, Konstantynowska 24, Nussbaum Natan, Piotrkowska 10, Goldin Hirs, Długa 4. Biuro dzielnicowe; Nowy Rynek 6. Zgłoszenia od 6—6.

Dzielnica VIII-ma—panie: Greenwood, Mikołajewska, 84, Grossmann Izabela, Widzewska 70, Muthmann, Przejazd 36, Jarisch, Piotrkowska 157; panowie: Czamański Herman, ul. Nowo-Cegielniana 15, Jagodziński Apolinary, Mikołajewska 21, Grossmann Wilhelm, Widzewska 70. Biuro dzielnicowe: Zgłoszenia w prywatnych mieszkaniach od 5—5.

Dzielnica IX-ta—panie: Pastorowa Gundlachowa, Piotrkowska nr. 4, pastorowa Gerhardtowa, Wólczajska 74, Szubertowa Marya, Piotrkowska 4, Librachowa Paulina, Dzielna 4, Lange Klara, Konstantynowska 40; panowie: Mühl Hubert, Dzielna 30, dr. Walisz Edward, Olgińska 6, Lipszyc Władysław, Olgińska 6, pastor Gerhardt, Wólczajska 74, Walikowski Teodor, Dzielna 40. Biuro dzielnicowe: Piotrkowska 4. Zgłoszenia codziennie.

Dzielnica X-ta—panie: Stüdt Marya, Drewnowska nr. 43, Grünberg Łuba, Widzewska 31, Borkowska Zofia, Nowo-Targowa 14, Wacker Emilia, Orla 5, Bojarska Klotylda, Widzewska 4; panowie: Majer Edward, Drewnowska 14, Stüdt Karol, Drewnowska 43, Kaszub Kalwin, Drewnowska 73, Wailach Henryk, Wschodnia nr. 69. Biuro dzielnicowe: Konstantynowska 64. Zgłoszenia do południa i od 4—6 po poł.

Dzielnica XI-ta—panie: Polańska Marya, Brzezińska nr. 9, Orfinger Gustawa, Północna 4, Maliszewska Laura, Konstantynowska 10; panowie: Maliszewski Stefan, Konstantynowska 10, Domański Walenty, Franciszkańska 24, Martin Herman, Piotrkowska 15, Stark Gustaw, Południowa 21, Berkowicz Daniel, Nowomiejska nr. 1. Biuro dzielnicowe: Nowomiejska 1. Zgłoszenia od 10—1 i od 3—5.

Dzielnica XII-ta—panie: Sygalewicz Ewa, Brzezińska nr. 25, Markusfeldowa Berta, Cegielniana 112; panowie: Bin Chrystjan, Sreńna 73, Kadyński Emanuel, Zgierska 13, Marchew Markus, Krótka 12, J. Glücksberg, Sreńna 97. Biuro dzielnicowe: Zgierska nr. 13. Zgłoszenia cały dzień.

Dzielnica XIII-ta i Radogoszcz—panie: Buhle Karolowa, Kallenbach Emilia, Günther, Aleksandrowska nr. 131; panowie: Fr. Kwiatkowski. Biuro dzielnicowe: fabryka Buhlego. Zgłoszenia od 10—1.

Dzielnica XIV-ta, Widzew—panie: Doktorowa Skalska, Rokicińska 47, Węgrówna, Rokicińska 47; panowie: Okno Tobiasz, Nawrot 58, Klügler Maks, Targowa 77, Malinowski Maksymilian. Biuro dzielnicowe: Szkoła Heinza i Kunitzera.

Dzielnica XV-ta, Chojny—panie: Grzybowska Marya, Eugłowa Bernardowa, Rzgowska 74, Wąsowska, st. kolejowa Chojny; panowie: Grzybowski, Engel Bernard. Biuro dzielnicowe: Chojewska kasa pożyczkowo-oszcz. Zgłoszenia codziennie.

Dzielnica XVI-ta, Rokiciele—panie: Böhme Edmundowa, Hausmann Amalia, Obernian Natalia; panowie: Kluka Teofil, Meister Artur, König Ryszard, Obermann Gustaw. Biuro dzielnicowe: Kancelarya gminna. Zgłoszenia codziennie.

Rozporządzenie.

Z rozporządzenia Władz Wojskowych, podaje się do wiadomości mieszkańców miasta, że chodzenie po ulicach dozwolonym jest jedynie w razach koniecznej potrzeby.

Wszelkie spacery po ulicach miasta są surowo wzbronione.

Niestosujący się do powyższego rozporządzenia będą bezwzględnie aresztowani.

Powyższe rozporządzenie obowiązuje aż do odwołania.

Centralny Komitet Milicji Obywatelskiej.
Łódź, dnia 17 listopada 1914 r.